

VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET VUČAK PROTIV HRVATSKE
(Zahtjev br. 889/06)

PRESUDA

STRASBOURG
23. listopada 2008.

*Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44.
stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.*

U predmetu Vučak protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Anatoly Kovler, *predsjednik*,

Nina Vajić,

Khanlar Hajiyeu,

Dean Spielmann,

Sverre Erik Jebens,

Giorgio Malinverni,

George Nicolaou, *suci*,

i André Wampach, *zajemjenik tajnika Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 2. listopada 2008. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 889/06) protiv Republike Hrvatske što ga je 6. prosinca 2005. godine dvoje hrvatskih državljanina srpskoga podrijetla, g. Nikola Vučak i gđa Mira Vučak ("podnositelji zahtjeva") podnijelo Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija") .

2. Podnositelje zahtjeva zastupao je g. T. Vukičević, odvjetnik iz Splita. Hrvatsku Vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 14. svibnja 2007. godine Sud je odlučio obavijestiti Vladu o prigovorima koji se odnose na pravo na poštivanje svoga doma i na pravo na mirno uživanje svoga vlasništva. Na temelju odredbe članka 29., stavka 3. Konvencije odlučio je ispitati osnovanost zahtjeva istovremeno kad i dopuštenost.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelji zahtjeva rođeni su 1940. i 1946. godine i sada žive u Rijeci.

5. Vlasnici su trokatne obiteljske kuće u Kninu, površine od 350 kvadratnih metara. Tamo su živjeli do 5. kolovoza 1995. godine, kad su napustili Hrvatsku. Izgleda da se druga podnositeljica zahtjeva vratila u Hrvatsku u studenom ili prosincu 1995. godine, i otišla živjeti kod svojega sina u Rijeku. Prvi podnositelj zahtjeva im se pridružio u srpnju 2000. godine.

6. Dana 27. rujna 1995. godine stupio je na snagu Zakon o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom ("Zakon o preuzimanju"). Njime je propisano da će se imovina koja se nalazila na ranije okupiranim područjima, a pripadala je osobama koje su napustile Hrvatsku, staviti pod privremenu upravu države. Ovlastio je i lokalna tijela (komisije za preuzimanje) da takvu imovinu daju na privremeno korištenje trećim osobama.

7. Dana 4. listopada 1996. godine Komisija za privremeno preuzimanje i korištenje imovine Grada Knina ("Komisija za preuzimanje") donijela je odluku kojom je ovlasila određene A.M. i M.M. na privremeno korištenje kuće podnositelja zahtjeva.

8. U lipnju 1998. godine Sabor je donio Program povratka i zbrinjavanja prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba ("Program povratka"), koji uređuje načela za njihov povratak i povrat njihove imovine.

9. U kolovozu 1998. godine na snagu je stupio Zakon o prestanku važenja Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom ("Zakon o prestanku

važnja"). U njega su ugrađene, i time dobile pravnu snagu, odredbe Programa povratka koje su propisivale da osobe čija je imovina tijekom njihovog izbjivanja iz Hrvatske bila dana za potrebe smještaja drugih trebaju podnijeti zahtjev za povrat svoje imovine nadležnim lokalnim tijelima – stambenim komisijama.

A. Postupak za povrat kuće podnositelja zahtjeva

10. U međuvremenu je dana 13. prosinca 1995. godine druga podnositeljica zahtjeva podnijela zahtjev Komisiji za preuzimanje, tražeći da joj se vrati kuća. Nije dobila nikakav odgovor.

11. Dana 17. ožujka 1999. godine oboje podnositelja zahtjeva podnijelo je zahtjev Stambenoj komisiji Knin – „Stambena komisija“ za povrat njihove kuće, kako je to bilo predviđeno Programom povratka.

12. Dana 20. studenog 2001. godine Stambena komisija je ukinula odluku Komisije za preuzimanje od 4. listopada 1996. godine te naložila da se imovina vrati podnositeljima zahtjeva nakon što bude osiguran alternativni smještaj za privremene korisnike. Međutim, takav smještaj nije bio osiguran i privremeni korisnici su nastavili živjeti u kući podnositelja zahtjeva.

13. Dana 9. travnja 2003. godine podnositelji zahtjeva podnijeli su građansku tužbu Općinskom sudu u Kninu protiv A.M. i M.M., tražeći njihovo iseljenje. Dana 7. listopada 2003. godine sud je donio presudu, naloživši tuženicima da isprazne kuću u roku od 15 dana nakon što im bude osigurano mjesto za boravak. Presudio je da do tada imaju pravo ostati u imovini podnositelja zahtjeva.

14. Iako je sud formalno presudio u korist podnositelja zahtjeva, oni su se žalili, tvrdeći da je time što je njihovo pravo na povrat posjeda njihove kuće uvjetovao budućim neizvjesnim događajem prvostupanjski sud zapravo prekoračio svoju ovlast dajući im zadovoljštinu različitu od one koju su tražili (tj. da je presudio *extra petitum*).

15. Dana 22. prosinca 2003. godine Županijski sud u Šibeniku odbio je žalbu podnositelja zahtjeva i potvrdio prvostupanjsku presudu. Podnositelji zahtjeva su tada podnijeli ustavnu tužbu navodeći povrede svojih ustavnih prava na poštivanje njihovoga doma i njihovoga vlasništva i na jednakost pred zakonom.

16. Dana 21. rujna 2005. godine Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je njihovu ustavnu tužbu.

17. Podnositelji zahtjeva tvrde da nikada nisu ponovno stupili u posjed svoje kuće, koja je umjesto toga prodana bez njihove dozvole (vidi stavak 18. ove presude).

B. Postupak nakon prodaje kuće podnositelja zahtjeva

18. U međuvremenu su dana 16. rujna 2004. godine Agencija za pravni promet i posjedovanje nekretninama i određena K.V. – koja je dostavila punomoć koju su navodno bili potpisali podnositelji zahtjeva, a kojom su je ovlastili da ih zastupa – zaključili ugovor o prodaji kojim su podnositelji zahtjeva prodali svoju kuću državi za 335.700 hrvatskih kuna (HRK).

19. Dana 27. listopada 2004. godine država je iznajmila kuću naprijed navedenim privremenim korisnicima.

20. Podnositelji zahtjeva tvrde da nikada nisu čuli za K.V., a kamo li da bi je ovlastili da proda njihovu kuću, i da su tek 29. studenog 2004. godini otkrili da je kuća prodana. Dana 1. prosinca 2004. godine podnijeli su kaznenu prijavu protiv K.V. nadležnom državnom odvjetništvu.

1. Zemljišnoknjižni postupak

21. Dana 11. listopada 2004. godine Agencija za nekretnine podnijela je zahtjev Zemljišnoknjižnom odjelu Općinskoga suda u Kninu za uknjižbu države kao vlasnika kuće podnositelja zahtjeva, na temelju naprijed navedenog ugovora o prodaji. Dana 10. studenog 2004. godine, nakon što je utvrdio da ugovor o prodaji i punomoć nisu bili u skladu s određenim formalnim zahtjevima, sud je dozvolio samo predbilježbu, čiju valjanost je država trebala dokazati podnošenjem građanske tužbe protiv podnositelja zahtjeva u roku od 15 dana. Dana 15. prosinca 2004. godine, nakon što su doznali za prodaju (vidi stavak 20. ove presude), podnositelji zahtjeva su se žalili protiv odluke o predbilježbi, tvrdeći da ne znaju tko je K.V. i da ju stoga nisu ni mogli ovlastiti da proda njihovu kuću.

22. Dana 19. siječnja 2005. godine Županijski sud u Šibeniku prihvatio je žalbu i preinačio prvostupanjsku odluku odbivši zahtjev Agencije u cijelosti. Utvrdio je da zahtjev čak ne ispunjava ni uvjete za predbilježbu.

23. Dana 14. lipnja 2005. godine Agencija za nekretnine ponovno je podnijela svoj zahtjev. Dana 28. lipnja 2005. godine Općinski sud u Kninu ga je odbio.

2. Građanski postupak

24. Dana 27. lipnja 2005. godine država je podnijela redovnu građansku tužbu protiv podnositelja zahtjeva Općinskom sudu u Kninu, tražeći da se utvrdi da je država vlasnik njihove kuće i da se kao takva uknjiži u zemljišnoj knjizi.

25. Tužitelj je tvrdio da su podnositelji zahtjeva prodali svoju kuću državi i da su za nju dobili novac. Podnositelji zahtjeva su odgovorili da nisu nikada ni čuli za K.V., koja je navodno potpisala ugovor o prodaji u njihovo ime, niti je ovlastili da to učini. Dodali su da nikada nisu primili nikakav novac za prodaju svoje kuće.

26. Nakon što je dobio mišljenje vještaka za grafologiju, dana 5. ožujka 2007. godine Općinski sud je odbio tužiteljevu tužbu, utvrdivši da su potpisi podnositelja zahtjeva na punomoći koja je navodno bila dana K.V.-u bili krivotvoreni i da je stoga ugovor o prodaji ništav.

27. Dana 18. lipnja 2008. godine Županijski sud u Šibeniku odbio je žalbu države i potvrdio prvostupanjsku presudu, koja je time postala pravomoćna.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

28. Članak 27. stavak 4. Zakona o područjima od posebne državne skrbi (*Narodne novine*, br. 44/1996, 57/1996 (ispravak), 124/1997, 73/2000, 87/2000 (ispravak), 69/2001, 94/2001, 88/2002, 26/2003 (pročišćeni tekst) i 42/2005), izmijenjenog i dopunjenog Izmjenama i dopunama iz 2002., predviđa da će država isplatiti naknadu štete što ju je pretrpio vlasnik koji je podnio zahtjev za povrat imovine do 30. listopada 2002., a kojemu imovina do tog datuma nije vraćena.

Odluka o visini naknade vlasnicima za pretrpljenu štetu (*Narodne novine*, br. 68/2003) utvrđuje tu naknadu u iznosu od sedam hrvatskih kuna (HRK) po četvornome metru.

29. Ostalo mjerodavno domaće pravo i praksa koja se tiče povrata imovine koju je sekvestrirala država navedeno je u predmetima *Radanović v. Croatia*, br. 9056/02, st. 27.-29. i 33., 21. prosinca 2006. i *Kunić v. Croatia*, br. 22344/02, st. 42.-43., 11. siječnja 2007.

30. Članak 120., stavak 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (*Narodne novine*, br. 91/1996, 73/2000 i 114/2001) propisuje da se vlasništvo nekretnina stječe upisom u zemljišnu knjigu, ako nije drugačije predviđeno zakonom.

PRAVO

I. NAVODNE POVREDE ČLANKA 8. KONVENCIJE I ČLANKA 1. PROTOKOLA BR. 1 UZ KONVENCIJU

31. Podnositelji zahtjeva prigovaraju da je povrijeđeno njihovo pravo na poštivanje njihovoga doma i njihovo pravo na mirno uživanje vlasništva, jer kroz mnogo godina nisu mogli ponovno stupiti u posjed svoje kuće, te da je ona naknadno prodana bez njihove suglasnosti. Pozivaju se na članak 8. Konvencije i na članak 1. Protokola br. 1. koji u svojim mjerodavnim dijelovima glase kako slijedi:

Članak 8.

"1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih."

Članak 1. Protokola br. 1.

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni. ..

32. Vlada pobija tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

1. Tvrdnje stranaka

(a) Vlada

33. Vlada poziva Sud da odbije ove prigovore zbog toga što podnositelji zahtjeva nisu iscrpili domaća pravna sredstva.

34. Vlada prvo naglašava da su prema Izmjenama i dopunama Zakona o područjima od posebne državne skrbi iz 2002. godine (vidi stavak 28. ove presude) podnositelji zahtjeva imali pravo na naknadu od države, ako im imovina nije bila vraćena do 30. listopada 2002. godine. Međutim, nisu iskoristili tu mogućnost.

35. Glede prodaje kuće podnositelja zahtjeva, Vlada je istaknula da se prema hrvatskom pravu prijenos vlasništva nekretnine na temelju ugovora o prodaji smatra završenim tek kad se kupac uknjiži kao vlasnik u zemljišnu knjigu (vidi stavak 30. ove presude). S obzirom da je u ovome predmetu zahtjev države za uknjižbu bio odbijen od strane nadležnoga suda, podnositelji zahtjeva ostali su vlasnici svoje kuće i država je morala podnijeti građansku tužbu za utvrđenje i uknjižbu vlasništva (vidi stavke 24.-27. ove presude). U tom su postupku nadležni sudovi presudili u korist podnositelja zahtjeva, utvrdivši da je ugovor o prodaji

ništavan jer su njihovi potpisi na punomoći bili krivotvoreni. Nakon što je postupak okončan pravomoćnom presudom, podnositelji zahtjeva trebali su iskoristiti domaća pravna sredstva kako bi ponovno stupili u posjed svoje kuće, te zatražiti naknadu za razdoblje tijekom kojega njihova imovina nije bila u njihovom posjedu.

(b) podnositelji zahtjeva

36. Podnositelji zahtjeva smatraju da je naknada prema Izmjenama i dopunama iz 2002. godine nezadovoljavajuća, jer nije obuhvatila razdoblje prije 1. studenog 2002. godine, te je manja od iznosa koji se mogao dobiti iznajmljivanjem kuće na tržištu.

37. Glede prodaje kuće, podnositelji zahtjeva priznaju da su oni ostali vlasnici, ali odbijaju tvrdnju da je njihov prigovor preuranjen. Objašnjavaju da je prodaja njihove kuće i postupak nakon nje samo produljio već ionako dugačko razdoblje tijekom kojega se nisu mogli vratiti u svoj dom i koristiti svoju imovinu, koja im još uvijek nije vraćena. Moguća dobra vjera vlasti koja je postojala u vrijeme zaključenja ugovora o prodaji bila je potkopana ponašanjem vlasti nakon toga. Naime, iako su vlasti od prosinca 2004. godine bile svjesne – na temelju ranijeg zemljišnoknjižnog postupka i kaznene prijave koju su podnositelji zahtjeva podnijeli protiv K.V. – da je punomoć korištena za zaključenje ugovora o prodaji bila pribavljena nezakonito, država je ipak u lipnju 2005. godine pokrenula građanski postupak protiv podnositelja zahtjeva i nastavila koristiti sve moguće pravne mehanizme (na primjer, žalbu protiv prvostupanjske odluke u tom postupku) kako bi produljila zauzetost imovine podnositelja zahtjeva.

2. Ocjena Suda

38. Glede tvrdnje Vlade koja se temelji na naknadi prema Izmjenama i dopunama iz 2002. godine, Sud bilježi da ju je odbio u ranijim predmetima (vidi predmete *Radanović v. Croatia* (dec.), br. 9056/02, 19. svibnja 2005. i *Kunić v. Croatia* (dec.), br. 22344/02, 1. rujna 2005.) te ne vidi nikakav razlog da dođe do drugačijeg zaključka u ovome predmetu.

39. Isto tako, Sud ne može prihvatiti Vladinu tvrdnju da su podnositelji zahtjeva, nakon što su dobili pravomoćnu presudu u svoju korist u građanskom postupku u kojemu je valjanost ugovora o prodaji od 16. rujna 2004. godine bilo prethodno pitanje (vidi stavke 24.-27. ove presude) trebali iskoristiti daljnja pravna sredstva kako bi ponovno stupili u posjed svoje kuće. S tim u svezi Sud bilježi da privremeni korisnici A.M. i M.M. još uvijek žive u kući podnositelja zahtjeva i da prema domaćem pravu tamo smiju ostati dok im država ne osigura alternativni smještaj. Budući da država to još nije učinila, bilo koje pravno sredstvo za njihovo iseljenje iz kuće podnositelja zahtjeva bilo bi sigurno neuspješno.

40. Slijedi da Vladini prigovor koji se odnosi na neiscrpljenje domaćih pravnih sredstava treba odbiti.

41. Sud nadalje bilježi da ovi prigovori nisu očigledno neosnovani u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Isto tako bilježi da nisu nedopušteni ni po kojemu drugome osnovu. Stoga treba utvrditi da su dopušteni.

B. Osnovanost

42. Sud je često utvrdio povrede prava podnositelja zahtjeva na zaštitu njihove imovine na temelju članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju u kojima su se postavljala pitanja slična kao i u ovome predmetu (vidi predmete *Radanović v. Croatia*, br. 9056/02, 21. prosinca 2006. i *Kunić v. Croatia*, br. 22344/02, 11. siječnja 2007.).

43. Nakon što je ispitao sve podnesene mu materijale, Sud smatra da Vlada nije iznijela niti jednu činjenicu ili tvrdnju koji bi ga mogli navesti na donošenje drukčijeg zaključka u ovome predmetu.

Stoga je došlo do povrede članka 1. Protokola br. 1.

44. S obzirom na taj zaključak, Sud smatra da nije potrebno ispitati je li u ovome predmetu došlo i do povrede članka 8. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 14. KONVENCIJE

45. Podnositelji zahtjeva nadalje prigovaraju da se produljena nemogućnost korištenja njihove kuće i njena prodaja bez njihove dozvole dogodila zbog njihovog srpskog podrijetla. Pozivaju se na članak 14. Konvencije uzet zajedno sa člankom 8. Konvencije i člankom 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju. Članak 14. glasi kako slijedi:

„Uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost.“

46. Sud bilježi da je ovaj prigovor sličan prigovoru za koji je utvrđeno da je očigledno neosnovan u predmetu *Kostić v. Croatia* ((dec.), br. 69265/01, 8. siječanj 2004.) i ne vidi nikakav razlog da dođe do drugačijega zaključka u ovome predmetu.

47. Slijedi da je ovaj prigovor nedopušten na temelju članka 35., stavka 3. kao očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35., stavka 4. Konvencije.

III. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6., STAVKA 1. KONVENCIJE

48. Na kraju, podnositelji zahtjeva prigovaraju da su u naprijed navedenom postupku za povrat posjeda njihove imovine domaći sudovi presudili *extra petitum* (vidi stavke 13.-16. ove presude). Pozivaju se na članak 6. stavak 1. Konvencije čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo da .. sud u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

49. Sud bilježi da podnositelji zahtjeva prigovaraju ishodu postupka, koji, osim ako je proizvoljan, Sud ne može ispitivati na temelju članka 6., stavka 1. Konvencije. Podnositelji zahtjeva ne prigovaraju i nema dokaza koji bi sugerirali da je domaćim sudovima nedostajalo nepristranosti ili da je postupak na drugi način bio nepošten.

50. U svjetlu svih materijala koji su u njegovom posjedu, Sud smatra da su podnositelji zahtjeva u pobijanome postupku mogli podastrijeti svoje tvrdnje pred sudovima koji su davali jamstva navedena u članku 6., stavku 1. Konvencije i koji su se u svojim propisno obrazloženim odlukama osvrnuli na te tvrdnje.

51. Slijedi da je ovaj prigovor također nedopušten na temelju članka 35., st. 3. kao očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35., stavka 4. Konvencije.

IV. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

52. Članak 41. Konvencije predviđa:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Materijalna šteta

53. Podnositelji zahtjeva potražuju 79.505,91 eura (EUR) na ime materijalne štete.

54. Vlada osporava tu tvrdnju.

55. Sud smatra da je najprikladniji oblik zadovoljštine u odnosu na povredu članka 1. Protokola br. 1. osigurati da podnositelj zahtjeva bude koliko god je to moguće stavljen u položaj u kojem bi trebao biti da nisu bili zanemareni zahtjevi toga članka (vidi, na primjer, predmet *Lukavica v. Croatia*, br. 39810/04, st. 48., 5. srpnja 2007.). Sud stoga smatra da Vlada mora odgovarajućim sredstvima osigurati izvršenje odluke Stambene komisije od 30. studenog 2001. godine u dijelu kojim se nalaže povrat kuće podnositeljima zahtjeva. Sud također smatra da su podnositelji zahtjeva sigurno pretrpjeli materijalnu štetu kao posljedicu toga što nisu imali kontrolu nad svojom imovinom u razdoblju nakon stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku 5. studenog 1997. godine (vidi, *mutatis mutandis*, predmete *Prodan v. Moldova*, br. 49806/99, st. 71., ECHR 2004-III (izvadci) i naprijed citirani predmet *Radanović v. Croatia*, st. 62.).

56. Sud primjećuje da je Vlada dostavila informacije koje su prikupile porezne vlasti, prema kojima je prosječna najamnina u Kinu u mjerodavnome razdoblju bila 11 HRK po kvadratnome metru. Podnositelji zahtjeva su implicitno prihvatili taj iznos koristeći ga kako bi opravdali svoj zahtjev. U takvim okolnostima Sud ne vidi nikakav razlog da presudi drugačije, te će taj iznos uzeti kao referentnu točku za procjenu pretrpljenoga gubitka.

57. Prema dokazima u posjedu Suda, Sud smatra da je ukupna površina kuće podnositelja zahtjeva koja se mogla iznajmiti bila 350 kvadratnih metara.

58. U svojoj procjeni Sud uzima u obzir činjenicu da bi podnositelji zahtjeva neizbježno imali određene odgode u pronalaženju odgovarajućih najmoprimaca, te da bi imali i određene izdatke za održavanje stana. Isto bi tako bila i oporezovani (vidi naprijed citirane predmete *Prodan v. Moldova*, st. 74. i *Popov v. Moldova (br. 1)* st. 13.). Sud isto tako prima na znanje Vladinu tvrdnju da podnositelji zahtjeva nisu iskoristili priliku koja postoji na temelju Izmjena i dopuna iz 2002. godine i pribavili djelomičnu naknadu koja bi u njihovom slučaju iznosila oko 23.900 EUR.

59. S obzirom na naprijed navedeno, i odlučujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositeljima zahtjeva dosuđuje zajedno 11.000 EUR na ime gubitka najamnine, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Nematerijalna šteta

60. Podnositelji zahtjeva potražuju svaki po 6.000 EUR na ime nematerijalne štete.

61. Vlada osporava taj zahtjev.

62. Sud utvrđuje da su podnositelji zahtjeva sigurno pretrpjeli nematerijalnu štetu. Presuđujući na pravičnoj osnovi, po toj im osnovi dosuđuje svakom 3.000 EUR, uvećanih za sve poreze koji bi se mogli zaračunati na taj iznos.

C. Troškovi i izdaci

63. Podnositelji zahtjeva također potražuju i 794,52 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima. Međutim, nisu dostavili nikakve mjerodavne potkrepljujuće dokumente koji bi dokazali da su ti troškovi uistinu nastali, iako su bili pozvani da to učine.

64. Vlada je osporila ta potraživanja.

65. Sud primjećuje da podnositelji zahtjeva nisu ispunili zahtjeve navedene u Pravilu 60., stavak 2. Poslovnika Suda. U takvim okolnostima on ništa ne dosuđuje s toga naslova (Pravilo 60., stavak 3.).

D. Zatezna kamata

66. Sud smatra odgovarajućim da se kamatna stopa temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke kojoj treba dodati tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da je prigovor koji se odnosi na nemogućnost podnositelja zahtjeva da ponovno stupe u posjed svoje kuće kroz produljeno vremensko razdoblje dopušten, a da je ostatak zahtjeva nedopušten;
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju;
3. *presuđuje* da nema potrebe ispitati prigovor na temelju članka 8. Konvencije;
4. *presuđuje*
 - (a) da tužena država treba osigurati odgovarajućim sredstvima i u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, ovrhu odluke Stambene komisije Grada Knina od 30. studenog 2001. godine;
 - (b) da tužena država treba podnositeljima zahtjeva u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti slijedeće iznose koje treba pretvoriti u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja:
 - (i) 11.000 EUR (jedanaest tisuća eura) zajedno podnositeljima zahtjeva na ime materijalne štete,
 - (ii) 3.000 EUR (tri tisuće eura) svakome podnositelju zahtjeva na ime nematerijalne štete,
 - (iii) sav porez koji bi mogao biti zaračunat na naprijed navedene iznose;
 - (c) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;
5. *odbija* ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravičnu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 23. listopada 2008. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

André Wampach

Anatoly Kovler

Zamjenik tajnika

Predsjednik